

Plymouth, Pa. 20 Rugsėjo.

„Susivienijimo“ vyriausybė išleido atsisaukimus į visas lietuviszkas draugystes, kviesdama prigulėti prie „Susivienijimo“, kur prigulint draugystei prie „Susiv.“ nereikėtų draugams dėti ypatiszkų mokeszių ant palaidojimo ir posmertinės, nes gautu \$150 arba \$300 isz Susiv. kasos. Szitas zumanymas yra kũminaudingiausias musų pagelbinẽms draugystẽms, nes prigulẽdamos prie Susiv. ir nereikalauamos dẽti jokių posmẽrtinių numirus draugui, galẽtu toje vietoje pakelti mẽnesinẽ pagelbã savo draugams. Gauti \$150 arba \$300 uz du arba keturis dol., iszmokant per metus, yra tai labai daug ir pigiai. Priegtam naujai tve-riancziosi draugystẽs gautũ dovanai isz Susiv. czarterius, uz kã tankiai reikia uzmokẽti iki \$30 kortũse. Lenkiszkių ir slovakiszkũ draugyszkių dauguma priguli prie susivienijimũ dẽlei posmertinẽs tik, o vietinẽs pagelbinẽs draugystẽs rupinasi tik apie prižiurẽjimã ligonių ir mẽnesinẽ paszalpã ir numirus draugui nededa jokių mokeszių, nes viskam uztenke posmertinẽs isz susivienijimo kasos. Virszui minẽtu tautų susivienijimai moka dideles posmertinẽs, net \$900, ir tas nesunku yra jiems, nes prie tų susivienijimũ priguli daugelis žmonių ir tas jiems lengvai atsieina. Slovakuų priguli prie tautiszko susivienijimo arti 11,000 o lenkų per 15,000. Prie lenkų susivienijimo nũ paskutinio seimo iki dabar pristojõ 3578 sanariai, kokio tai skaitliaus sanarių musų Susiv. neturẽjo per visã savo gyvenimã. Musų Susiv. dabar turi per 1300 tikrũ sanarių ir dẽlto negal lenktyniũti arba lygiai dirbti su kaimynų susivienijimais. Kad prie musų Susiv. gletũ visos draugystẽs ir visi lie-

tuviai be skirtumo, tada butũ posmertinẽs daug dar didesnẽmis negu lenkų arba slovakuų ir tada galẽtumẽm nũ Susiv. reikalauti ir didesnių darbũ dẽl tẽvynẽs. Tulos draugystẽs ir lietuviai rods ruzgia ant Susiv. uz negerã dabartinẽ tvarkã ir dẽlto nepriguli. Tas yra visai neteisinga. Prigulẽkime be skirtumo visi ir reikalaukime geros tvarkos, rupinkimẽs patys apie tai, o nẽra abejonẽs, kad musų Susiv. pasitaisys ir uzganẽdins savo draugus teip medegiszkaikã kaip ir tautiszkaikã.

Tik susivienijẽ visi į vienã pulkã galẽsime atsiekti savo mierius. Taigi vienykimẽs!

Aukos parodai

Draugystẽ D. L. K. Vytauto, Plymouth, Pa. \$25—
Isz Waterbury, Conn.

- K. Bukeviczia -25
- A. Buleviczia -25
- B. Gezionis -25
- A. Miciuta -25
- J. Riktoraitis -25
- A. Lietuvis -50
- V. Balruszaitis -10
- F. Skystimas -25
- J. Pautienius -25
- A. Bulota -25
- Z. Paulionis -25
- J. Kilna -5
- G. S. Laskeviczia -20
- A. Gražulis -25
- K. Balkeviczia -25
- J. Galminas -10
- F. Vaiczis -10
- J. Miliauckas -10
- S. Paulaviczia -25
- J. Joksa -25
- V. Malinauckas -25
- J. Vasiliauckas -25
- V. Valaitis -25
- J. Tareila -25
- J. Bendleris -25
- J. Senkuvienẽ -25
- M. Szulzinskiẽ -25
- R. Jankauckienẽ -50
- O. Baltruszaitienẽ -50
- O. Kudirkienẽ -10
- O. Nevulienẽ -25
- O. Kulbukiutẽ -10
- A. Kulbokiutẽ -10

- A. Szabrinckienẽ -25
- M. Priceviczienẽ -5
- P. Pauziutẽ -10
- J. Bendoraitienẽ -5
- V. Micziulis -25
- Ražas -25
- J. Liktoraitis -25
- J. Szulzinckas -50
- J. Priceviczius -25
- A. Derenczius -50
- Isz Maywood, Ill.
- Nast. Girdvainis -50
- Jũz. Nauronis -50
- Pran. Petroviczia -25
- Jonas Gecas -25
- J. Plesauckas, Melrose Park, Ill. -25
- Isz Cumbola, Pa.
- J. Rumbavicius antru kart -25
- V. Rumbavicius -25
- Ad. Margalavicius -25
- buvo \$401,80
- Labu \$440,45
- J. J. Pauksztis.

Aukos kankintiniams

- Draugystẽ D. L. K. Vytauto, Plymouth, Pa. \$5—
Isz Waterbury, Conn.
- A. Szabrinckienẽ -25
 - A. Lietuvis -50
 - M. Damijonaitis -10
 - M. Laskeviczia -25
 - T. Mikulskis -10
 - Labu \$6,20
 - Redakcija.

Isz Lietuvos.

Sziauriai. Prisiuncziu czion porã zinių apie darbus Sziaurlių gimnazijos prefekto kun. Rodzevycziaus. Kaip jau buvo raszyta, jis buvo uzsimanẽs isznaikinti lietuviszkus pamokslus, įvestus mokintiniams kun. Aleknos. Mokintiniai iszsiuntẽ ant kun. Rodzevycziaus skundã pas vyskupã ir tokiu budu privertẽ kun. R. sakyti pamokslus lietuviszkaikã. Isz to apsiẽjimo ir isz kitų darbũ matyt, kad kun. Rodzevycziaiui ne tiek rupi praplatinimas Kristaus mokslo, kiek praplatinimas musų tarpe lenkystẽs. Kaipõ lenkystẽs apasztales jis didei neuz-

kenczia lietuvių ir viso lietuviszko krutejimo. Be to jis yra prieszininku apszvietimo ir tikru tarnu maskolių valdzios. Jau pabaigõ pereitų metų jis atsizymẽjo tũm, kad pasirodzius Sziaurliuse atsisaukimamsapieMuravjovãKorikã, jis iszvertẽ vienã toki atsisaukimã į maskoliszkã kalbã ir nusiuntẽ „kur reik,“ ir da pats gyrẽsi tũm. Antras jo garsus darbas ir nũpelnas prieszais valdziã tai yra suskundimas mokintinių prieszais gimnazijos valdziã uz tai, buk tie laikã uzdraustã knygynã su netikusiomis knygomis. Maža to, kun. R. da pats prisizadẽjo inspektoriui susiekti knygynã ir atidũti jam visas knygas. Manydamas, kad knygynas yra pas p. L., jis pats nuẽjo ten ir, įbauginẽs anã su revizija, prasẽ idũti jam knygas, kad jis galẽtũ jãs sugrazinti mokintiniams. Nieko nelaimẽjẽs kun. R. po dviejų dienų buvo uzkviestas inspektoriaus paraszyti skundã ant popieros. Ne turẽdamas kã skqsti kun. R. atsisakẽ raszyt skundã. Tũm tarpu pas visus mokintinius buvo padarytos kratos. (24-25 VII. 98.) Inspektorius uzpykẽs ant kun. R. uz suvadziõjimã pasakẽ apie kunigo apsiẽjimã pacziam p. L. Ta zinia greit pasklido po visã miestã. P. L. jautẽsi uzgautu per tokį apklepojimã ir siundymã ant jo valdzios ir reikalavo naminio sudo. Kun. R. nũ to atsisakẽ. Tada p. L. paraszẽ apie tai vyskupui. Bet vyskupo tardymas nieko neiszaiszkino.

Treczias judosziszkas darbas kun. R. tai yra apskundimas studento J. policijai; kun. R. praneszẽ policijai buk J. ketinas laikyt lietuviszkã knygynã ir dalyti žmonẽms knygas ir buk rinkẽs zinias apie kun. R., norẽdamas tas zinias patalpinti į laikrasztj.

28 d. kovo mẽn. buvo iszli-pinti mieste ir ant plento hek-

tografuoti atsiszaukimai apie kun. R. Turinys, ant kiek atmenu, toks: „*Sziauliečiai ir Sziaulietės!* Jau nū senei persekioja mus maskoliai. Sunkiaiu jiems veikti jeigu jie neturi mūsų tarpe iszdaviko. Bet dabar atsirado mūsų tarpe iszdavikas kun. Rodzevyczius. Jis nori isznaikinti mūsų kalbą, vieton jos kizsa lenkiszka, nori mus į maskolius paversti. Jis skundžia lietuvius policijai. Žandarai jo klauso. Katalikai! Jeigu mylite savę, savo vaikus, savo tikėjimą, savo kalbą, nelaikykite jo ilgai pas save iszgruskite jį, ilgiau jis pabus, daugiau blogo padarys.“

Tas atsiszaukimas pakėlė didelį truckszmą tarp žmonių, o ypatingai tarp kunigų. Kun. R. sako, bėgiojo, kaip isz galvos iszėjęs ir skelbė visiems, kad tai esąs stud. J. darbas. Bet tikrai nežinodamas, kas tai padaręs, ant iszjieszkavimo kaltininko paaukavęs 200 rub.

Toki tai yra darbai kun. Rodzevycziaus ir vaisiai tų darbų. Ne dyvai delto, kad už tokius judosizskus savo darbus kun. R. patinka valdžiai ir ta ne bereikalo jau davę jam 300 rublių paszalpos. Toks kunigas tai yra mus didžiausias prieszininkas ir podraug papiktintojas žmonių. Meskime jį isz savo tarpo lauk! O ypatingai turi apie tai rupintis tie tėvai, kurie leidžia savos vaikus į gimnaziją mokintis.

Dabar Sziauliuose pacziam mieste žymesniu pasidarė lietuviszkas judėjimas. Tasai lietuviszkas judėjimas, reikia prisipažinti, apsireizskė pas mus gana vėlai, todėl tūm karštesnis buvo jo žengimas, todėl tūm didesnę neapykantą iszszaukė jis isz prieszingos pusės: tarp lenkelių ir maskolų. Kiekvienas kalbant isz lietuviszka inteligentas ar pusinteligentas, jeigu tik yra jūdai apsireidęs, yra neapkenczia-

mas, kiekvieną tokį drasūlį teip ir palydi sznairomis akimis ir kumsztelėja vienas kitam ir su pirsztais bado. Kalbu czion apie lenkelius, bet ir apie tikrus inteligentus, nors ir netapusius tikrais lietuviais, bet apsipratusiai su lietuviyste ir isz dalies simpatizūjančiais ir mažumą kartais paturincziais lietuvius. Kitus tokius inteligentus pritraukia narsumas ir pasiszventimas veikiančių lietuviszkame judėjime.

Kaslink policijos, tai jai prisakyta daboti ir saugoti teip vadinamus „litvomanus“. Ypatingai szjmet subruzdavo pas mus policija. Isz dalies prisidėjo prie to iszsiuntimas isz Suvalkų gob. lietuvių į Siberiją, o kūr labiausiai... — aiskus apsireizskimas judėjimo. Dar-gi tas prispyrė vyresnybę perkelti isz Panevezio į Sziaulius labai biauų žandarų virszininką, panasų suvalkiečių Vonsiackiui. Jis jau yra paskirtas ir pribus czion už kelių sanvaiczių. Didelį ispuolį padarė ant miesto gyventojų lietuviszka gegužinė („majūka“). Ant gegužinės buvo inteligentai: jaunūmenė ir paugusieji žmonės.

Žmonių susirinko gana daug, arti 50. Buvo tai 30 d. gegužio (s. st.) Diena pasitaikė graži. Tenai szoko, dainavo, žaidė, žodziu sakant linksminos, kaip ir visūment linksminasi susirinkus daugeliui jaunūmenės. Kalbėjo visūmet lietuviszka, tik kur nekur buvo galima iszgirsti lenkiszka kalbą. Vieta gegužinei buvo iszrinkta nebloga, dvare Lepsziuse (Aleksandrijai), keli viorstai nū miesto. Jau pirm gegužinės ėjo kalbos apie „mužikų gegužinę“ kurią visur iszjūkdavo.

Bet kalbos apjūkianczios nutilo ant pat gegužinės. Atsirio glino isz visų pusių sznipukai: nū gimnazijos vyriausybės, nū lenkelių, nū kun.

Rodzevycziaus ir ant galo pati policija pasirodė. Akyva iszgirsti apie gimnazijos vyriausybės sznipukus. Direktoriui praneszė, matyt, lenkeliai, kad ir mokintiniai bus ant gegužinės, kalbės tik lietuviszka; kalbėta, kad tai esąs susirinkimas vyriausybės prieszininkų, kad tai esąs papiktinimas jaunūmenės, nės tenai busenczios iszvytos rusiszka ir lenkiszka kalbos. Direktorius pasirupino nusiųsti ir policiją. Isz dalies aczių rupestingumui lenkelių pribuvo policija. Ji davė raportą apie tokią lietuviszką demonstraciją gubernatoriui. Bausmės už tą nebuvo, nors lenkeliai ir davatkos siuntė maldas prie Dievo ir džiaugės, kad lietuviai užmokėsė bausmę. Bet Dievas nepaklausė davatkų.

Ir policija nenubaudė lietuvius. Pirmą kartą lietuviai Sziauliuose pasirodė drąsiai lietuviszka esą. Pradžia buvo puiki! kad ir toliau tas viskas klotusi gerai!

Bajorai nū Kurszenų, Kelmės ir isz toliau, net siusti pradėjo. Jiems vis tai rodosi tame dalyke esanti ar iszdavytė, ar kvailystė. Ant kiek jie siunta, ir kokiais įrankiais žada lenkeliai—bajorai kovoti, parodo tai, o kiti nemylimus jiems lietuvius žada pavesiti žandarų globai.*) Iszranda dar-gi savo tokiam piktam norui tam tikrą pasiteisinimą: vaikszezioja, sako, po sodzius ir prikalbinėja sodiecius, kad reikia bajorus iszpjauti(!). Nabageliai iszsigando, jau galas prieina. Matyt jų sąžinė nėra gryna, jeigu nusimano kaltais esą.

*) Nesinori tikėt, kad tai būtų teisybė. Kadangi ne visi bajorai užsipelno ant tokios nūtarties, delto vardan teisybės meldziame įvardinti tūs, kurie žada drauge su žandais mus persekioti, pasiremiami ant pakampinių liežuviavimų. Red.

Kaip kitur, teip ir pas mus buvo iszlipinta atsiszaukimai: „*Broliai ir seseris*“. Buvo du

sykiu: isz nakties ant szvento Petro ir 4 d. liepos. Žmonės noriai skaitė. Ant szventoriaus, ant stacijų atsiszaukimai perbuvo iki pusei sumos. Apie tą tik laiką subruzdavo policija jieszkoti ir plėszyti atsiszaukimus. Iszlipinta buvo ant visų keturių kelių, isz visų keturių pusių. Daug darbo turėjo davatkos ir policija, kol surado ir viską nugrandė. Ypatingas dalykas, kad pas mus pradeda plėszyti atsiszaukimus davatkos, o paskui policija, o kur jos nenucina, tai tą darbą atlieka policija. Pernai viena davatka, ponai Noreikienė nūdraskė ir peiliu nugrandė, sako, tenai buvę parasyta, buk reikia lenkus isz Lietuvos iszginti(!!!), teip ir szjmet atliko tą darbą kitos davatkos. Dabar mieste mažai buvo priliptina, daugiausiai ant kelių, plentų ir vieszkelių.

Nuvarojo policija ir davatkos bedirbdamos. Davatkos dirbo ir szventą dieną net keikdamos, bet gal Dievas atleis joms jų kaltes nės kitos tai darė poteraudamos.

Dausziszkių sodziuje tūj po Petrinių pas ukininką V. Kairį pradėjo vaidintis, kas-žin kas vis baldės sutemus. Ukininkai ir szeimyna iszsigando, mislydami, kad velnias jūs apsedęs, ka! daug kasztūse, kol atsikratysė nū jo, reikėsė namus paszvesti, kunigą parvežti isz Kretingos ir tt.

Garsas pasklido po visą sodzių. „Bus blogai“, mislyja sau. Atėjo keli vyrai, arti 6, saugoti, užlipo ant augszto, laukia ar nepamatys velnio. Tamsu, tylu, visi drėba, tik dzingt į duris, paskui antrą sykį tas pats. Balsą girdėjo, bet paties velnio nematė. Saugotojai nulipo nieko nepesę.

Nors Kairiai ir bijojo, vienok nevisiszka tikėjo, kad jūdu velnias būtų numylėjęs ir apsedęs. Spėjo, kad tai darbai piemenuko ar tarnaitės. Antrą naktį kviecia Žironą ir

kitą kaimyną. Tūdu pasirupino teip padaryti, kad tarnaitė Zosė Neimancziukė nežinotų, kad jūdu pasilieka, nors jūdu ir susitiko su jaja.

Parginė bandą, pamilžo jau karves, susirinko visa šeima na valgyti vakarienes į gręžią. O du saugotoju užsilpę ant augszto ir prisiglaudė prie kamino. Visi valgo vakarienę, o gaspadinė niekaip negali įvadinti Zosės. Vieną sykį kviečia, antrą sykį, ji vis neįeina. O jį mat darbu užimta buvo. Susirado peiliuką lentiniuką ir metė į duris. Tūj durys subildėjo. „Zosia, eik į vidų vakarienes valgyti“. Bijau, kad baldos, jeit neleidžia“, susuko Zosė. Ne trukus metė antrą kartą su peiliu, bet balso nebuvo, nės peilukas nukrito ant lovos. Už valandėlės ji atsineszė nū murelio gerą plytą—kad dūs su jaja į duris, tai net langai sudrebėjo. Pati Zosė pradėjo szaukti, kad jos neleidžia jeiti. Sargai tūj nuszoko nū augszto ir visi pūlė prie spėjamo velnio.

Susibėgo bobos, moters, vyrai ir vaikai isz sodžiaus, velnio žiurėti. Žiuri o čia sugautas sutverimas į velnią nepanieszi, nės yra tai visų jų žinoma ir gerai pažįstama Zosė Neimancziukė. Be abejo nės niekas jos neglostė už gąsdinimą. Zosė sakosi, ją primuszę, o kiti sako, kad jie jos nemuszę. Kaip pats szito velnio nemacziau, tai negaliu to gerai nē žinoti.

Kaip sakiau, susirinkusios buvo ir bobos ir moterys. Tarp jų buvo žinoma visiems dievobaiminga davatka, Žironieue Jurgienė (tik ne to Žirono patį, kurs velnią buvo nuszėręs). Ji sako vyrams: „palaukite, vyrai, iki dvyliktai valandai, jeigu nesivaidys, tai čia, matyt, ne velnio darbai. Gal tai Ponas Dievas baudžia Kairius už griekus. Klausykite manes, asz esu sena, daug

maczius, daug kentėjus ir tt.“ Vienok iki dvyliktai nelaukė.

Teipos-gi ir kitą davatka, Elzbieta Urboniutė sake, kad tiems vyrams negalima tikėti, jie gal but melūja...

Ant galo vyrai nežiurėdami į davatkų apginimą nutarė, kad toji Zosė dievobaimingus žmonelius gąsdinusi, ir nevieną į ligą įvairusi ir už tą ją reikia isz czion iszgrusti ir ilgiaus neblaikyti. Ant rytojaus jau jos nebebuvo Dausiszkiūse.

Visūmet tamsus žmonės iszrandą velnią ten, kur jo nėra.

Žmogus.

(Isz „Ukininko“.)

Politiszkos žinios.

Amerika. Pilipiniečiai vėl turėjo kongreso susirinkimą ant kurio užgyrė nieku budu nepriimti Amerikos autonomiją ir kovoti už nepriegulumystę iki paskutinio laszo kraujo. Sugrįžęs dabar isz Pilipinų profesorius Schurman, kurį valdžia buvo iszsiuntusi isztyrimui dalykų Pilipinūse, pripažįsta pilipiniečiams tiesą, kad jie gali savimi valdytisi ir turi ganėtinai apszviestų žmonių ant visokių valdininkų. Per Ispanijos priespaudą pilipiniečiai iszmoko ginti savo reikalus ir suprato naudą laisvės, sauvaldystės ir tautystės. Paczioje Amerikoje vis daugiau atsiranda prijauciančių pilipiniečiams o nupeikiančių McKinley už nereikalingumą dabartinės karės. Visi prijauciantie pilipiniečiams amerikoniai tiki, kad ateinantis kongresas ir senatas isz naujo apsvarstys Pilipinų reikalus ir pasistengs sustabdyti kraujo gožimą. McKinley tą gerai atjauczia ir dėlto skubina gabenti kūmi daugiausiai kariaunos, kad iki kol kas bus, gal bene pasiseks pilipiniečius pergalėti bent

kur. Senatorius Scott isz vakarinės Virginijos pareikalavo nū prezidento atszaukimo gen. Otiso isz Pilipinų. Ką McKinley jam atsiliepė, nežine; vienok isz to matoma, kad bušentis senatas ir kongresas susidės isz didelio skaitliaus priesų dabartinės valdzios politikos.

Amerikonai buvo užėmę miestelį Morong prie ezero Laguna, kurį apleido dėlei nesveikumo vietos. Susimusimų buvo keletas, bet didelės svarbos jie neturi. Manilojė stovinti amerikoniszi kareiviai pradėjo gaudyti vietines moteris, už ką vienas tapo apsudytas ant myrio, o kitas ant 20 metų kalėjimo. Tuli kareiviai turi nusipirkę sau moteris po \$25 iki \$30, nes ant salos Jolo esanti moterių prekystė pilname žydėjime.

Prancuzija. Dreifuso prova atnesza Prancuzijai tokius karczius vaisius, kokių ji visai nesitikėjo. Apkaltinus isz antro karto Dreifusą, pakilo agitacija prieszai Prancuziją veik visose szalise. Anglijai net ministeris vidurinių reikalų daleido kelti vieszą demonstraciją prieszais Prancuziją už neteisingą nukaltinimą Dreifuso ir palikimą tikrųjų kaltininkų be baudos. Veik visi laikraszcziiai teipgi kaltina Prancuzijos kariszką sudą už neteisingą nusprendimą ant Dreifuso iszdūtą. Kitų szalių visokie pabirkantai atsisakė savo iszdarbius siusti ant parodos ateinantį metą dėl neteisingo Dreifuso nubaudimo. Tarp tokių yra daugiausiai amerikonų, vokiecių ir auströvengrų. Vokietijos laikraszcziiai garsina, kad Vokietija neturėjusi jokių reikalų su Dreifusu, o tiktai Maskolija, kadangi trumpai pirm provos Prancuzijos užrubežinių reikalų ministeris Delcasse skubinai buvo nukeliavęs Petrapilėn dėlei tų reikalų. Prancuzijos laikraszcziiai tvirtina, kad pre-

zidentas atmainys sudo nusprendimą ir Dreifusas taps liūsu.

Vokietija. Ciesorius norėdamas iszmėginti galę kariaunos, apginklūtos su naujausio iszradimo galvažudiszkais įrankiais, parengė didelius manevrus pietinėje Vokietijoj, kur sutraukė net 90,000 kariaunos. Manevrai arba mėginimai nusisekė pusėtinai ir dėlto užmanė ant didesnio skaitliaus apginklavimo kareivių pareikalauti net 12,000,000 markių daugiau. Prie szitų mėginimų visur tapo vartoti bearkliniai vežimai, gabenimui visokių daiktų, kas ir gerai nusisekė.

Iki sziolei ant naujausio apginklavimo kareivių buvo paskirta 86,000,000 markių ir dabar bus tam reikalui suvartota 98 milijonai. Taigi dabar gyventojai turės iszpildyti ciesoriaus norą, nors nenorėdami, ir sudėti reikalaujamus pinigų.

Pietinę Vokietija aplankė didis patvinys kur papludė Silezija, Bavarija ir augsztoji Austrija. Dunojaus upė iszsiliejo isz savo vagos ir paskandino visas žemumas, paplovė geležinkelius ir tiltus, ir daugelis žmonių bus gyvasčių netekę, nes vandū nuneszė namus, dėlto bus ir gyventojai tekę aukoms patvinio. Bavarijos sostapilė Muenchen teipgi tapo apsemta, kurįgiuvo daugelis tiltų ir turėjo gyventojai kraustyti augsztyn isz žemutinių gyvenimų. Bavarijos valdžia visą pastangą atkreipė gelbėjimui nelaimės isztiktieims.

Pietinė Amerika. Venzeloi iszkilo maisztas ir maisztuinkai dviejūse musziūse yra pergaleję valdzios kariauną. Valdžios kariaunos generalų daugelis perėję į maisztininkų pusę. Maisztas pakilo dėlto, kad prieszingoji valdžiai

partija nori pastatyti savo szalininką prezidentu. Amerika, Anglija ir Prancuzija nusiuntė kariszkus laivus apsergėjimui savo žmonių.

Aprika. Kūm toliaus, tūm labiaus jūdesni debesiai karės renkasi tarp Anglijos ir Transvaaliaus respublikos. Transvaaliaus kariauna ir gyventojai yra jau pasirengę pradėti karę, vienok Anglija tęsia tolyn, nes nėra dar ganėtinai pasirengusi ir traukia skubina savo pajėgas prie Transvaaliaus rubežių. Transvaaliaus valdžiai apsiėmė suteikti pagelbą Oranje liūsos valstijos bei apsigyvenę tenai vokiečiai ir olandiečiai, o airiai net 10,000 skaitliuje eina pagelbon Transvaaliui. Anglija tikėjosi priversti Transvaaliaus valdžią išpildyti savo reikalavimus vien gązdinimu, bet toji vietoje nusigandimo tverėsi už ginklo ir Anglija neturėdama pajėgų tam priesz, vilkina viską tolyn. Pradėjus Anglijai karę su Transvaaliumi, neliktu neužkabintos jos kolonijos kitose szalyse. Teip stengtusi užimti Egiptą Prancuzija o rytines Indijas Maskolija. Anglijai neturint tose vietose ganėtinai kariaunos, greičiausiai atsieitu prazudyti tais kolonijas.

Azija. Kinų valdžią rodo si pradėjo neapkęsti vokiečių ir jų norėtu nusikratyti. Užimtoji provincijai Kiaucziau pakilę maisztai priesz vokiečius, provincijai Schantung sunaikino visas vokiszkas misijas ir Vokietijos pasiuntinys Pekine negauna jokių telegramų apie tūs dalykus. Taigi kinai nori vokiečius isznaikinti ir apie tai visokias žinias užslėpti. Gal kinai pasidrasino užkabinti vokiečius ir dūti priezastį karei, tikėdamiesi su pagelba Japonijos vokiečius iszvartyti isz savo szalies.

Dalis darbu.

Youngstown, Ohio. Strytkarių darbininkams tapo pakeltos algos po 10 ct. ant dienų.

Jeddo, Pa. Kompanija G. B. Markle & Co. pakėlė savo darbininkams algas nū \$1,25 ant \$1,66.

Spadra, Ark. Western Anthracite Coal Co. pristojė mokėti kalnakasiam algas, užgirtas ant distrikcinio susirinkimo kalnakasių ir tokiu būdu pasibaigė straiškas, darbininkai sugrįžo prie darbo. Kitų kastynių darbininkai tikisi, kad ir jų reikalavimus kompanijos išpildys.

Philadelphia, Pa. 1500 tepliurių sustraikavo reikalaudami 8 valandų darbų laiko ir 35 ct. algos už valandą. Tepliurių unija Philadelphiai turi per 5000 draugų ir szelpia straiškierius.

Seymour, Wis. Badger Cannig Co. keta pastatyti pabirką sutaisymui vaisių į blekinės. Pabrikas busęs gatavas ant ateinancios vasaros kur gaus keli szimtai darbininkų darbą.

Shelby, Ohio. Czionai sudegė geležies liejinyčia Shelby Steel Tube Works ir 800 darbininkų neteko darbo.

Plymouth, Pa. Kasyklos „Dodson“ No. 12 dar vis dega nū laiko sudegimo brėkerio. Ugnį negal kiteip užgesinti kaip tik prileidimu pilnai kasyklų vandeniui. Dabar tapo įtaisytos pumpos prie upės, kurios laike 1 mėnesio gal pripildys kasyklas vandeniui. Kasyklos yra trijose vėnise o dega virszutinė, tai viską reik užlieti vandeniui.

Nanticoke, Pa. Straiškas visoje apielinėje tęsesi tolyn be atmainos. Kalnakasių unija parengė maisto krautuvej ir unijonistai gauna isz jos dovanai maistą. Straiškieriai tikisi iszlaimėti.

Victor, Colo. Kasyklos num.

1 užsidegė ir dėl baimės gazų ekplozijos susiedinėse kasyklose pertraukė darbus.

Calvert, Texas. Czionyszkias kasyklas užliejo vandū ir darbininkai vos spėjo iszbėgti.

Sharon, Pa. Czionai susitvėrė nauja kompanija Sharon Steel Co. su \$3,000,000 kapitalo ir statys didelę geležies liejinyčia, kurioje gaus į 2000 darbininkų darbą.

Bridgeton, N. Y. Cumberland Glass Co. straiškieriai sugrįžo prie darbo, nes kompanija pripazino uniją ir pakėlė algas.

Chattanooga, Tenn. Ducktown vario kasyklose pirm kelių sanvaiczių sustraikavo darbininkai reikalaudami didesnės algos. Kompanija paskvietė „skabsų“ ir dėlto nusiėdavė mūszis. Szerifas su 35 apginklūtais deputys sergsti kasyklas.

London, Ky. Lilly kasyklose sustraikavo 1000 kalnakasių reikalaudami didesnės algos. Kasyklų savininkai suaresztavojo straiško agitatorius.

Cleveland, Ohio. Strytkarių darbininkų straiškas rodosi pasibaigs ant nenaudos straiškierių. Daugelis straiškierių priversti bado grįžo prie darbo. Kompanija vos pusę straiškierių keta atgal priimti. Straiškas visiems gyventojams kartu kasztavo iki \$5,000,000.

New York. Penkios didelės namų statytojų draugystės sustraikavo reikalaudami 50 ct. už valandą darbo ir kad subatoje nū pietų butų paleidžiami nū darbo be nutraukimo algos už tą pusdienį. Kontraktieriai turėdami baigti namus, iszpildė darbininkų reikalavimus; kuriems nėra strioko su baigimu, sustabdė darbus.

Anglijos laivų peczkuriai ir jurininkai dar vis straiškūja. Laivų savininkai turėdami laivus iszsiusti iszpildė straiškierių reikalavimus, kur straiškieriai tikisi, kad ir kiti padarys tą pat.

Rinkkime pasakas!

Lietuviszkos pasakos, kuriose drauge su visokiais phantastiszkais dalykais teip apstingai randasi reminescencijų isz seniausio laiko praeigos mūsų, dar ir sziantie isz didesnės dalies ne surankiotos ir neapgarsintos. Teisybė, kad Veckenstedtas, Dav. Silvestraitis, Jurkszaitis, Schleicheris ir k. surinko jau nemenkai lietuviszkų pasakų, bet tas skaitlius yra labai dar menkas, sulyginus su tūmi, kas tautoje liekti. Per tukstanczius metų lietuvių tautoje pasakos, sekmės buvo pasakojamos tokiu būdu nū gentkartės gentkartiai į palaikus patekdamos, ir nors su laiku kaip pacziame pasakų turinyje, jau formoje, kalboje atmainos, innovacijos įvykti turėjo, bet daugelyje jų dar ir dabar užtėmyjame paminėjimus isz giliausios senovės, kurę isztardytie ir apraszytie butų labai žingeidu, o kas ir mokslui didę naudą suteikt galėtu. Szito dalyko dėlei, o teiposgi geisdamas liekanas arba produktus dvasiszkos gyvasties proseinių mūsų ateitės kartoms pavestie, ir asz buvau užsiėmęs pasakų rinkimu, ir neseniai iszėjusiam tome „liet. pasakų“ kur mitologiszkosios patalpinotos tapo, apie 200 pasakų į žmones paleidau. Rinkdamas dabar medegą dėl antrojo tomo, asz kreipiūsi į visus tūs mūsų inteligentus, kuriem yr suprantamas svarbumas szito dalyko, praszydams jų užisiimti užraszinėjimu visckijų pasakų ir pavedimu jų man dėl moksliszko jų sunaudojimo ant naudos kainos mūsų tėvynės Lietuvos. Tiems, kurie norėtu atlyginimo už darbą — užraszinėjimą, galima butu po ½-1 rublių už kozną pasaką užmokėti, tik siuntėjai—užraszytojai turėtu žinoti, kad kozną pasaką ant atskirios popieros lapo užraszinėtie reikėtu, paženklinant vardą žmogaus ir

kaimo, kur ir nū ko užrašyta. Tie, kurie tokiu budu už pinigų rinkti norėtu, turėtu ne mažiau kaip po 2 ir t.t. pasaki maniespant syk' atsiųsti, nes kitaip užmokėjimas — pinigų išsiuntimas — butu apsunckintas.

Pasakas reikėtu siųsti ant adreso:

Dr. J. Bassanowicz
a Varna

Bulgarie.

Szitą pasakų rinkikams pakvietimą malonėčiau, kad ir kiti laikraszcziai apgarsintu.

Dr. Basanoviczius.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Waterbury, Conn. Keletai sanvaiczių atgal, teko man niekeno neiszrinktam, rinkti aukas ant perstatymo mūsų lietuviszkos literatūros Paryziuje. Sakau neiszrinktam, nes buvau užpraszytas nū iszrinktųjų aukų rinkėjų, kad nueicziau nors pas tūs, pas kuriūs jie nesitikėjo nieko gauti o pas kuriūs, jiems rodėsi, asz rasiu pritarimą. Paklausęs jų ir norėdamas teipgi patarnauti bendriems tautiszkiems mūsų reikalams, vaikszciojau per kelis vakarus. Į pirmą grinczią užėjome su mano draugu (jis buvo iszrinktu aukų rinkėju) ir perstātę reikalą su atvira szirdzia papraszėmė aukų ant parodos mūsų spaudos mieste Paryziaus. Žmonėms pirmusyk iszgirdus paminėjimą Paryziaus, jie suprato kad ant „kryziaus“ ir atsakė: „kaip ateis kuningas pats, tai dūsiu ant kryziaus“. Jiems nei motais galvoje apie Paryziaus parodą, nei patį Paryzių kur jis stovi. Todėl be kuningo negavome jokių aukų ant kryziaus nei Paryziaus. Teip tik kisis pradzioje nenusiminėm bet ėjome tolyn su gerėsniu lukescziu ir atradome iszmincingesnius mūsų tautiecius, kurie aukavo aukas su noru ir

džiaugsmu ant reikalų mūsų nuvargintos tėvynės Lietuvos. Aplankę dar keletą grinczių užėjome pas vieną „biznierių“ karcziamnyką, pas kurį netik kad nieko negavome, bet jisai mus iszpludo dar. Sako: „girdi pas mane geriausia Paryziaus paroda“. Nelaukę gal jo pliovonių iszėjome negaiszindami laiko. Bet kas atsitiko su tūmi mūsų Salamonu? Teisybę jisai ir pasakė, kad pas jį geriausia paroda kas ir atsitiko. Pagavo nabagą policija nedėlioje szinkū jant (turbut isz džiaugsmo priesz parodą) ir nugabeno patį Salemoną su visais parodnikais į lakopą, kur szimteriopai daugiaus užsimokėjo visi (paprastai ant parodos viskas brangiaus). Paskui po tai parodai vėl į kelintą dieną pagavo belosziant kortomis isz pinigų jo karcziamoje ir paroda tapo vėl atkartota, už ką užsimokėjo vėl visi nemenkai. Tos dvi parodos paeiliui kasztavo mūsų Salemonui ir jo broliams per \$150,00 o keliolikos centų gailėjo paaukauti ant tėvynės aukuro. Jeigu jis ir jo broliai butų paaukavę tik deszimtą dalį parodai, butų buvę \$15,00 už ką butų igiję nū visūmenės—iszjūkimu. Gal ateitėje pasitaisys.

Mūsų kelionė po lietuviszkas grinczias nebuvo dovanai. Geros valios tautieciai ir tautietės nesigailėjo po kelioliką centų paaukauti tėvynės reikalams. Parodai surinkome \$10, 15 ct. ir \$1,20 mūsų kankintiūiams.

J. T.

Maywood, Ill. Nors szioje apielinkėje yra lietuvių nemažiausis skaitlius, vienok supratimo apie tautiszkus reikalus neturi jokio ir apie parodą mūsų literatūros Paryziuje nežino nei apie ją girdėjo. Matote žmonelės nieko' neskaito, tai isz ko jie ir patirtų apie tai. Tuliems tai aiszkinant, pradeda pykti net. Taigi bent

keli mes sudėjome \$1,75 ir prisiuncziamė į „Vienybės“ redakciją. N. Girdvainis.

Pittsburg, Pa. Draugystė D. L. K. Vytauto paaukavo \$10 parodai mūsų raszliavos Paryziuje ir \$5 paszalpai mūsų kankintinių, isztremptų Siberijon už platinimą lietuviszės. Piningai nusiusti į „Siviv.“ kasą.

Z. Žukas.

So. Boston, Mass. Draugystė Szv. Kazimiero laikė balių svetainėje po nr. 45 Eliot ul. Bostone, su apvaikszciojimu 10 metų sukaktuvių. Iszėjo isz svetainės po nr. 339 Broadway So. Boston su lietuviszkomis vėliavoms draugystės Szv. Kazimiero ir D. L. K. Vytauto, prie skambėjimo puikios muzikos plevėsavo gatvėms Bostono, o lietuviai su pasididziavimu marszavo.

Prezidentai abiejų draugyszczių, kun. A. Milukas isz Brooklyno, dr. Gavin ir Pr. Mokevyczia buvęs keletą metų prezidentu Dr-tės Vytauto, vaziaavo atidengtoj karietoj. Minios žmonių žiurėjo ant nepazįstamos tautos ir stengėsi perskaityt paraszus ant vėlavų. Pribuvus į svetainę, prezidentas Dr-tės Szv. Kazimiero, padėkavodamas Dr-tei D. L. K. Vytauto už dalivimą jos prezidentui ir isztarus lai gyvūja Lietuva—Dr-tė Szv. Kazimiero suriko tris syk hurra! Dr-tė Vytauto atsakė teip pat. Potam prakalbėjo A. Ramanauckas apie didvyrius budinanczius tautą isz miego. M. Zoba apie naudingumą prigulėti prie draugyszczių; kun. Milukas ilgai kalbėjo nurodydamas, kad mūsų didvyriai didžiausius darbus yra nuveikę kitiems (lenkams), todėl ateis laikas, kad jie lygiai darbūsis ir ant savo tautos lašo ir garbės: supras jie, jog savo pecziui kepta dūna gardesnė. Pagyrė Dr-tę

Vytauto u žįsteigimą knygyno, ragino prie skaitymo moksliszkių knygų. Po prakalbų prasidėjo szokiai ir visi linksmi ir gražiai bovinosi. Sveczių buvo ne mažas skaitlius, ypacz isz Broctono. Kun. Milukas prakalbėjo antru kartu ir ragino, kad draugystės arba parapijos, darydamos balius arba kitokius pasilinksminimus, visada paskirtu nū pelno 5% ant tautiszkių reikalų ir užmanė padaryti kolektą ant naudos lietuviszkos raszliavos parodos Paryziuje. Ant to ir sukolektūta \$8.80c.; Draugystė nū savęs pridėjo \$1,20. tokiu budu pasidarė \$10. Motinėle Lietuva! augink mums daugiaus tokių sunų kaip kun. Milukas.

Komitetas.

Scranton, Pa. Kaip buvo garsinta „Vienybeje“ ir „Lietuvoje“ kad Scrantono „Lietuvos Sunų Dr-stė“ parengs baliu ant naudos mūsų literatūros parodos Paryziuje, taigi savo darbą ir varo tolyn; tikietų yra nemenkai pardūtų ir 12 dieną Spalio atsibus kontestas laikrodėlio su balium. Delto visi, kurie tur tikietus, paėmę pardavinėti, teip Scrantonieciai kaip ir isz kitų miestų, yra užpraszomi, arba tikietus sugražīt, arba piningus, idant ant baliaus dienos viskas butų tvarkoje. Visas pelnas, už dengus baliaus kasztus bus paskirtas ant perstatymo Lietuviszkos Literatūros Paryziuje. Delto tikimėsi, kad visi lietuviai, gero velijanti savo nuvargintai tautai, rems mus kiek galedami, atsilankydami ant baliaus.

Komitetas } A. Szilingis
 } A. Grybas
 } J. Aponas
 } J. Gustaitis

1625 Church Ave.
Scranton, Pa.

Pereitą sanvaitę per rupestį keletos gerų tevinainiu susitvėrė ir czionais „Dr-stė Tėvynės Mylėtojų“ ir ant pirmo

susirinkimo prisiraszė 23 sanariai užsimokėdami už bertainių metų po 15 c. Piningai pasiliks pas mus kūpos kasierių, iki daugiaus draugų prisiraszys ir iki susizinosime su centralizšku komitetu. Kūpa ketina parengt visūmeniszką susirinkimą ir užkviesti iszkity miestų kalbėtojus. Komitetą kūpos tapo iszkrinti szie draugai: A. Szilingis prezidentu, Antanas Grybas sekretorium ir Kazis Kubilius kasierium. Kūpa teipgi rengia įtaisyt ir skaitinyezią.

Teipgi atsibuvo susirinkimas vietinės Lietuviszkos sekcijos Socialistiszkos-Darbiniszkos Partijos, ant kurios apart kitokių kalbėjimų, buvo padūtas užmanymas apie atspaudinimą lietuviszkoje kalboje socialistiszkos platformos ir manifesto, kas tapo vienbalsiai priimta ir užtvirtinta.

Minėta manifestą iszk Angliaszkos kalbos apsiėmė iszkversti kun. Dembskis.

Toliaus tapo užmanyta parengti vakarinius susirinkimus su prakalbomis, kas tapo atidėta ant sekanczios susirinkimo. *Scrantonietis.*

Wilmerping, Pa. Girdint apie sanlygas lietuvių gyvenimo kitūse miestūse, ne bus proszalį patirti ir apie mūsų miesto lietuvius. Miestelis Wilmerding skaito apie 30 tūkstančių gyventojų; lietuvių iszk viso galima surinkti į 100 ypatų; apsivedusių galima skaityti per 20 szeimynų, iszk kurių treczia dalis sulenkėję. Lietuviai czia gyvenanti dirbavien tik dirbtūvėse; lietuviszkų vertelgų neturime iszkskyrus vieną mėsininką ir vieną krautuvę drabužių. Sanlygos gyvenimo czia neblogiausios, kadangi už darbo valandą moka po 15 ir 17½ cento ir darbavai eina pusėtinai ir norincziam dirbti darbo nestokūja.

10 d. Liepos Adomas Miskis-

nis ir Mikas Maczlonis pasirūžo aplankyti lietuvius rinkdami aukas parodai mūsų literatūros, bet tas ne apsiėjo be kliuczių. Tikriems lietuviams nereikėjo daug kalbėti, kaip tik dažinojo su koku reikalu atsilankė, tūj davė kas kiek galėjo, kiti prieszingai kritikavojo, koznas pagal savo nuomonę, vieni sakė, kad ant Dievo garbės ar ant kitokio gero reikalo tai dūtu, kiti vėl kiteip visaip užmetinėjo. Dar kiti, kuriems reikėtu, rodosi, reikalus mūsų tautos gerai suprausti ir kurie laiko save už mokslinczius, atkirto sakidami: vienas po Paryžių gers ir valgys o mes ant jo piningus dėsime. Mat jie mislyja, kad bus siustas tik pasiuntinys į Paryžių ant parodos ir tik gers bei valgys. Teip tai mūsų broliai gelbsti nelaimingą savo motiną Lietuvą po caro jungu vaitojanczią. Man rodosi, kad lietuviai tik vieną dieną apleistų alaus negėrę ir tūs centus, kuriūs prageria, paaūkūtu ant tokių reikalų, kaip Paryžiaus paroda, tai ant parengimo lietuviszko skyriaus užtektų piningų per pilnai. Bet mūsų tūliems broliams stiklas alaus mielesnis už tėvynę ir viską.

Pradžiojeszios mėn. atėjo vienas vaikas pas kaimynus ir pradėjo loszti iszk kazirų; belosziant susivaidijo kur ant riksmio atėjo policiantas ir susipancziojės ketures ypatas nuvedė į lakopą kur užsimokėjo po \$5.

9 d. Rugsėjo du lenkbernei užmokesnio dienai iszktraukę gerai svyrinėdami ėjo namon ir bekiutydami... ką pamatę policmonas nuvedė į lakopą už terszimą gatvių, kur užsimokėjo po \$5,00.

10 d. Rugsėjo nedėldienyje du vaikai iszktraukę gerai prapėjotarp savęs vaidytis, kuriūs teipgi nuvedė į lakopą ir užsimokėjo po \$5,00. Tai broliai, ar nedailus pasielgimas! Tai kur aukų suplau-

kė laike vienos sanvaitės per 40 dol. o tik nū 8 ypatų! Jei-gu mes turėtume tokius aukautojus ant tėvyniszko aukuro, tai butumėm senei jau surinkę ganėtinai ant parodos, paszalpai kankintinių bei atei-

vių namo. BroLIAI lietuviai, ar ilgai mes teip snausime tokiam letarge ir szelpsim policiją? Laikas broLIAI griebtis už knygų bei laikraszczių, o tada iszkblaivysim savo protą. *F. D.*

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Metinis apskelbimas centr. sekcr.

No	Kūpos	squarių	uždėta	Kiek yra mokėjusių sanarių metines	
				1898	1899
1	Minersville, Pa.	27	1896	—	—
2	Union City, Conn.	33	1896	22	17
3	Plymouth, Pa.	28	1896	7	4
4	New-York, City.	25	1898	21	12
5	Philadelphia, Pa.	27	1897	25	—
6	Spring Valley, Ill.	17	1898	15	12
7	Elizabeth, N. J.	20	1898	10	13
8	Newark, N. J.	29	1898	20	20
9	Waterbury, Conn.	50	1898	37	15
10	Pittston, Pa.	42	1898	26	17
11	Lost Creek, Pa.	26	1898	18	8
12	Grand Rapids, Mich.	4	1899	1	3
13	Ladd, Ill.	9	1899	—	9
14	So. Boston, Mass.	32	1899	—	32
15	Jersey City, N. J.	18	1899	—	18
16	Wilkes-Barre, Pa.	15	1899	—	15
17	Shenandoah, Pa.	13	1899	1	12
	Hazleton, Pa. (pavienei)	1	1896	1	1
	Blossburg, Pa.	1	1898	1	—
	Įvairiose vietose yra	4	1898	2	2
	Athens, Ill.	1	1899	—	1
	Europoje	2	1896	—	—
	Thorp, Wis.	3	1896	1	1
	Worcester, Mass.	1	1896	—	—
	Northampton, Mass.	2	1896	2	—
	Glen Lyon, Pa.	1	1899	—	1
	Cleveland, Ohio.	3	1897	3	—
	Strickland, Wis.	1	1897	—	—
	Broad Brook, Conn.	5	1897	4	3
	Scranton, Pa.	1	1898	1	1
	Chicago, Ill.	3	1897	3	—
	Wanamie, Pa.	2	1897	2	2
	Brooklyn, N. Y.	1	1897	—	—

Įeigos yra, nū 10 Liepos 1898 m. pas I. J. Grieszių centr. kasierių iki 11 d. Rugsėjo 1899 m.

Nū kūpų metinės mokes ties \$169,00
Už tikietus, leisto laikrodžio „204,28
Aukos nū lietuvių „4,26
Nū Waterburio kūpos už pardavimą 6 kn. „Keistutis“ 1,00

Viso \$378,53

Izmokėjimų buvo nū 30 d. Rugsėjo 1898 m. iki 12 d. Rugsėjo 1899 m.

Viso \$199,77

Kasoje yra \$178,76.

Piningų įėmimus ir iszmokėjimus, negarsinu originaliszka, nės tą pagarsina centr. kasierius kas mėnesis.

„Tėvynės Myl. Dr.“ centr. sekretorius,

M. J. Damijonaitis.

Protestas Dr-tes S. Daukanto prieš Chicagos lietuviskos parapijos kuningą Krawczuną.

3 d. Rugsejo moksliszka Dr. Simano Daukanto laikė savo mėnesinį susirinkimą K. Liaudanskio salėje, ant kurio tarp kitko nutarė protestuoti prieš kun. Krawczuno nedorus pasielgimus, kurs, užgrėbdamas Dr-tės knygyną su konstitucijoms ir visokiais kitais daiktai, begėdiszkai nuskriaudė draugystę ir stabdo apszvietimą ir pasikėlimą naujai priimtų sąnarių. Dr-tė neturi nė vienos konstitucijos, nes godus kuningėlis jas visas suvalgė, ir per tai draugystė turi kėsti sąnarių rugojimus, kad nėra konstitucijų ir dėti naują kasztą ant jų padirbimo. Draugystė turėjo savo knygyne apie 500 egz. visokios italpos knygų ir apie 200 egz. konstitucijų, teipos-gi buvo ten marszalikos ir teatraliszki drabužiai, o kad draugystė prigulėjo prie bažnyczios, tai ir jos knygynas talpinosi bažnytinėje salėje po priegloba kun. Krawczuno. Pakol Dr-tė darė savo apvaikszoiojimus ant iszgyrimo kun. Krawczuno, buvo viskas gerai, kada nustojo ji gyrusi ir dar pareikalavo parapijinių rokundų, kun. Krawczunas iszvijo Dr tę isz salės ir užgrėbė jos knygyną su visais kitais daiktai. Už užgrėbimą Dr-tė apskundė kun. Krawczuną į sudą ir sudas prisudyjo \$181.75, bet kun. Krawczunas prisudytų pinigų Dr-tei neizmokėjo, apeliavo į augsztesnį sudą, kad tik stabdyti Dr-tės pasikėlimą ir apszvietimą, vien ant padarymo kasztų. Nė gana tos skriaudos: dar 1897 m., kada bažnytinės salės grindys buvo iszpuvusios, kun. Krawczunas praszė visų draugysezių, kad jos dātu pinigus ant sutaisymo salės, ir toms

draugystėms, kurios dūs pinigus, kun. Krawczunas prizadėjo dāti salę ant mitingų dykai, o ant balių ir teatru už \$15,00, nū neprisidėjusių draugysezių už balių ar teatru imt po \$25,00. Dr-tė S. Daukanto ant kuningo propozicijos sutiko ir davė \$50,00 ant salės isztaisymo, pasitikėdama, kad dvasiszkas vadovas laikys savo dātą zodį. Tai dabar matote kaip laiko dātą zodį! Nė gana kad paėmęs nū Dr-tės \$50,00, jai salės nedūda nė ant teatru, nė ant mitingų, bet dar ir draugystės knygyną su knygomis, konstitucijoms, teatraliszkais drabužiais ir visais daiktai užgrėbė.

Ir kur teisybė pas tokį dvasiszką vadovą? Koku vardu jis yra vertas pavadyti už savo szuniszkus darbus? Kiek jis blėdies lietuviams daro, tai jau nė maskoliszkas žandaras daugiau padaryti negali. Jis nuskriaudė, nugramzdinęs įskolas slapta bažnytines propertes, jis stengiasi isztautyti lietuvių vaikus kaip maskoliszkas „czinovnikas“ versdamas į pravoslaviją, jis užgrėbė moksliszkos draugystės knygyną ir konstitucijas besistengdamas sugriauti draugystę, stabdo apszvietimą; jis sunaudoja spaviednyczią ant atkalbinėjimo žmonių nū skaitymo ir kenkia visur, kur tik gali lietuvių apszvietimui. Už tokius szuniszkus darbus jis ne tik kuningo, bet nėra vertas gero žmogaus vardo, yra tai lenk bernis nevertas kad jį lietuviai maitytu, kadan-gi jis yra bjauriausiu lietuvių ir lietuvių prieszu.

Dr-tė S. Daukanto.

Ant farmu.

Esant karszcziams mieste, susitarėme nemaža draugystė iszvaziūti ant farmų, kur vėsesnis ir tyresnis oras, kad bent kiek atsigausti nū szviežesnio oro. Musų draugystė

susidėjo isz linksmų ypatų ir nors trankėmės po augsztus kalnus ir ne migę per visą naktį, visi buvome linksmi. Mes pasikreipėme linkon meszkų ezero (Bear Lake) kuris yra labai puikus, isz visų szalių apsuptas puszynais, kuriūse didžturcziai turi pasistatę vasarinius gyvenimus, į kuriūs atvaziūja isz didelių miestų praleisti puszynų pavėsyje vasaros karszczius ir pasidžiaugti isz savo turtų, kuriūs jiems sukrauja skurdžiai darbininkai, dirbanti ir karsztoje vasaroje karsztūse pabrikūse.

Apygarda, į kurią mes užsiimanėme nukakti, buvo kalnūta, akmenūta ir kelmūta; buvęs nū amžių miszkas isznaintas didžturczių, dabar dalimis nupirktas ukininkų, kurie turėjo pridėti daugel darbo ir kaszto, kol iszdirbo tą žemę, surinko akmenis nū prieš isztoriszkų gadynių ir jais apsitvėrė savo žemę aplinkui rodosi muru vietoje tvoros, ir dabar džiaugiasi isz savo truso vaisių, nors pirmieji gal ir gyvastį savo padėjo. — Mes nusyrėme pas seną farmerį, kuris mus labai meilei priėmė, o mes mokėjome jo prielankumą dėkingai priimti. Ir koki laimingi tie žmonės. Jų namūse vieszi tikras palaiminimas. Senis turi 70 metų, o jo senė 67 ir jie mylisi teip, kaip kad ir jauni buvo. Senei turi 27 metų sunų, kuris mislyja, kad jo tėvai ir tas gabalas kalnų tai visas svietas. Bobutė pasakojo, kad per 40 metų jų sugyvenimo poroje nei kartą nesibarė. Jeigu sunus kaip kada iszrodo rustus, tai tėvas tūjais jo klausia „ar tu myli savo tėvus, kaip jie tave“ ir galas rustybės. Jie turi 100 akry žemės; 40 iszdirbta o 60 ganyklos ir krumai. Laikosi 3 karves, kurios gerai prižiuramos atnesza jiems didelę naudą. Maisto jie turi pakaktinai, vandenį sveiką isz

szulinio ir visados linksmą szirdį, nors po sulopytais rubais. Užėjus lytui arba szeipturėdami laiko skaito vienas kitam laikraszczius, ypatingai linksmus pieszinius. Jiems nerupi karcziamai nei puikus rubai, jų akys atkreiptos tik tai į žemę isz kurios visi, karaliai ir vargužiai, gyvastį turi. Tas jūs užganėdinantis ramumas nei į akį ne pūlą mums miesto tinginiams. Kada mums, mieszcionimis, įkiri kaitra, užimas pabrikų ir trenksmas ratų, jie to visai nepazįsta. Įstabu mą pasidarė, kokel musų lietuviai nenori tokio ramaus gyvenimo, atvykę Amerikon. Lietuvoje už gabalą žemės nežino nei ką bedaryti, o czionai visai szalinasi žemdarbystės. Kodėl czion nepaimti žemės plotą ir jei atidūti savo jaunystės spēkas, kuri ant senatvės kaipo geras vaikas senus tėvus pri-glaustu. Atidūdant savo spēkas pabrikantui, mes sau nieko nepasiliekame ir tik tai laukiame kada pabrikantas uždarys vartus savo pabriko prieš mums. Kapitalistai jieszko tik tokių darbininkų, kurių dar nesunaudota spēka, isznau-dotų—senų jiem nereikia. Ką jie padarė visur su giriomis; iszkirto geriausius rąstus užėmė geriausę žemę o kalnynus, akmenis ir kalnus paliko iszdirbti vargūliams. Kurie turėjo drąsą ir energija, tai sziandien ir ant tų pustynių turi sau nepriegulmingą gyvenimą. Lietuviams rodosi kad jie atėje į Ameriką vis bus jauni, bet artinasi nūlatai ir toji valanda, kada reiks pasenti. Miestūse musų broliams nėra jokios ateitės; vieninteliu iszganymu yra kolonizacija. Pirmiaus miestūse buvo lengviaus gyventi užsiimant bent maža prekyste, bet sziandien pagavus viską trustams, ir turtingiems prastai klojas. Lietuviams gali buti paveikslu rusinai, kurie apsi-

gyveno Kanados tyrūse ir nors su vargu iš pradžių, vienok žemdarbystė jiems geriausiai apsimoka. Mums pirm visko truksta energijos ir apsvartymo. Gražu būtų kad ir mes sutvertumėm kur lietuviską koloniją, bet kas pradės? Žmonės papūlę į snaudnį, nieko nesirupina apie ateitę ir rodosi laukia kokio stebuklingo mesijosiaus, kurs jūs žadytu į darbą. Lietuvoje daugelyje vietų lietuvis negalėjo išgyventi, o žydas arba vokiečys pralobo. Taigi pirm visko truksta mumis apszvietos, nes šiandien visai negalima teip išgyventi, kaip mūsų tėvai kad išgyveno. Apszvietimą galime įgyti skaitydami tikrai gerus laikrasčius ir knygas, nes į mokyklas nelaiikas eiti, kada reik rūpintis, kaip išgyvensi. Leiskime savo vaikus į mokyklas kūmi ilgiausiai; platinkime savo pažvalgas plačiau, o tada iszeis mumis iš galvos provos, nesutikimai, kurie teip mus gramzdina ir tokiu būdu vietoje nedorumų, rūpinsimės apie pagerinimą savo buvio.

A-lė.

Isz visur.

Ant salos Shikohu, Japonijai, kasyklose Beshi vandū už liejo 600 kalnakasių.

Amerikoniszkas laivas „Morgan City“ gabenantis kareivius į Manilą užplaukė ant ūlos pakrasčziūse Japonijos ir liko klaksoti. Ant laivo buvo 724 kareiviai, kurie turėjo persikelti ant kito laivo.

Meksikoi, netolymais miesto Oajaca yra bene seniausias ant sviato medis vardu Cypras. Botanikai (augalų tyrinėtojai) sprendžia to medžio amžį ant 6000 metų. Per 4 pėdas nū žemės aplinkui kamieną tas medis turi 95 pėdas, medžio storis statei turi 30 pėdų, augsz-

tis 120 pėdų o jo szakos isziszakoję 430 pėdų apskritume.

Kas metas girtūklystė vis daugiau žmonių suvaro į kalinius, beprotnamius ir kapus. Prancuzijoi, departamente Finisterre, praėjusį metą tapo kriminaliszkai nubausti 645 girtūkliai ant 100,000 gyventojų; depart. Seine Inferieure 809, Rhone 863; pietiniūse departamentūse, kur girtybė mažesnė, buvo tikrai 50 prasikaltėlių ant 100,000 gyventojų. Belgijoi nusudyjo 235 girtūklus ant viso amžiaus į kalėjimą; 45 nūszimcziai visokių prasikaltimų yra kilę iš girtybės; 54 nūszimcziai yra paprastų girtūklių; tai gi girtūklių yra daugiau kaip pusė visų Belgijos gyventojų. Suvienytose Valstijose 1897 mete isz visų prasikaltėlių 77 nūszimcziai buvo isz girtybės; 17 nūszimczzių buvo dideli girtūkliai ir tikrai 6 nūszimcziai prasikaltimų buvo be priezasties girtybės. Taigi Amerikoje vien ant 100 prasikaltimų, 94 yra kilę tikrai isz girtybės. Jei nebutu tos girtybės, susimązintu visoki prasikaltimai nū 100 ant 10 daugiausiai. Vokietijoi 77 nūszimcziai, prasikaltimų prieszais dorą paėjo isz girtybės. 1840 metūse Prancuzijoi viena savzudystė pripūlė ant 13,000 gyventojų, o šiandien pripūla viena ant 500 gyv. Nū 1835 iki 1898 metų skaitlius savzudyszių isz girtūklystės pasidaugino nū 139 ant 880, o myrių skaitlius paeinantis isz nelaimingų atsitikimų dėl girtūklystės pasidaugino nū 220 ant 530. Ar nebutų geriauskad svaiginanti gėrymai būtų isznaikinti nū viso žemės skritulio.

Nekoksai isz Chicagos Alex Comstock telegrafavojo Dreifusui į Rennes (Prancuzijoi) užmąnydamas, kaip jį iszliūstis, atkaktu jis į Ameriką ir pasikui keliautu aplinkui su pra-

kalboms apie savo vargus iszkentėtus ant velnio salos. Dreifusas turētu 50 vakarų prakalbas laikyti ir už kozną vakarą gautu po \$4000,00 arba labu \$200,000.

Vokiecziams pabudavojus didziausį laivą „Kaiser Wilhelm der Grosse“ negalėjo to užkėsti prancuzai ir pabudavojodar didesnį laivą „Oceanic“ už \$5,000,000, turintį ilgio 709 ploczio 68 pėdas su 45,000 arklių pajiega, ir talpinimu 28,500 tonų sunkybės tavorų. Keleivių tas laivas gali paimti 5000, per valandą nuplaukia 26 jurmyles. Tasai laivas vandenyje gilumo turi 32½ pėdas, o kanalas į priplauką New York'o yra gilus tik 30 pėdų, kur be pripludimo vandens negalįplaukti. Amerikonai dabar turės dar didesnį laivą budavoti, nes prancuzams negalima užsileisti.

Kinūse, mieste Nin Chang, numirė 3000 žmonių nū maro.

Isz Petrapilės gelzkeliu pirmoi kliasoi važiavo pulkauniko Sokolodov pati į Karkovą ir užmigo. Pabudusi pasigedo visokių brangių niekniekių už 75,000 rublių ir 10,000 pinigais. Mieste Tuloje įsėdo du ponai į tą vagoną ir keletą stacijų pavaziavę vel iszlipo ir nuėjo savo keliu, kurie ją bus narkotinu užmigdę ir apvogę.

Japonijos ciosorius siuntė Kinų ciosorienei dovanų vertybėje \$12,000, kurias gabenant į Pekiną pakeliui visas pavogė.

Statistika parodo, kad Vokietijoi yra didei sumažėjusi liga dipterijos tarpe vaikų. 1881 mete ant 10,000 vaikų numirė 69,98 nūszimcziai iki 10 metų amžiaus. 1897 m. tulose vietose myriai nū dipterijos sumažėjo net ant 6 nūszimczzių. Hygieniszkas užlaikymas vaikų iszgelbsti jū nū myrio.

Ispanijoi negal burai niekaip nurimti dėlei užkėlimo naujų mokeszių. Katalonijoi daugelyje kaimų gyventojai iszvaikė mokeszių rinkėjus. Apie Barceloną labai daugelyje vietų susekė karlistų kūrų. Provincijoi Vizcaya tapo apszauktas kariszkas apgulimas.

Teatras!

Teatraliszkas Draugystė vardan „Simano Daukanto“ laike „Susivienyjimo“ seimo Waterbury Conn. 4 Spalinio losz tragediją „KEISTUTIS“ operos name „Poli's Theatre“ (ant Broadway gatvės) ir prasidės ant 8 valandos vakare.

Keistucio tragedija isz dėjų mūsų praeitės dar niekur nebuvo perstatyta liet. kalboi. Dėlto kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė, teip vietiniai kaip ir isz apielinkės, teiks isz pributi ant tojo tautiszkos perstatymo, o busite užganėdintais.

Komitetas.

Didelis Balius.

Cleveland'o „Susivienyjimo“ kūrpa rengia ant ateinanczios subatos vakaro, 23 Rugsėjo (September) 1899 puikų balių ant naudos savo kasos padidinimo, kad kartais iszkeliauvus kur sanariui, kūpos vyriausybė galės už tokį užmokėti.

Balius bus didziausiu, kokio dar Clevelande tarp lietuvių nebuvo. Prie „Susiv.“ kūpos priguli apie 30 moterių, kurios pasirūpins apie visą tvarką ir gražų redą.

Balius bus svetainėje GEE-SSENS ant kampo Woodland ir Central Ave.

Visi lietuviai ir lietuvaitės meldziami pributi.

Komitetas.

AGENTAS

asekuravojimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ nū ugnies

GEO. GWILLIAM, agentas.

MAIN Str. Plymouth Pa.

Paveikslai.

Parašė Z e m a i t e .

— Lietus ir lietus per kiaurą dienele! Tarytum, niekad ne be bus giedros: apsiukęs, apsiniaukęs dangus iš visų pusių, vėjas vakarinis debesis dumia ir dumia į rytus — lekia smulkiais lašais vilnydami lietų; nors smulkus lašai, bet teip sodrus, juog žemė visa pasruvo vandeniui, ant smiltyno labai giliai smunka pėda; ant velėnos tuojau padrėko, o ant kieto, suvazinėto žvyryno tvaksojo klanų klanai, ant kurių pluduravo burbulai; kur lomeles — vienalyte vanduo tyvalioja.

Tokioj darganoj ne ant oro paukšteliai ne skrajojo, kiutojo papurę, kur po šlapiu lapeliu palindę; naminės vištos gunžės į pastoges, tik su didžiu reikalu — ant kutnojimo gaidžio prie slieko — brido pasikaišiusios; balandžiai sulindę į čiukurą burkuodami pešėsi ir bučiavosi. Antims tai berots gadyne: kvarkdamos, purvinos, šlapios kumpinėjo, skubėjo iš vieno į kitą klaną, kiekviename turšėsi ligi pat akių.

Žmonės darbininkai negalėjo darbuotis po laukus, kiekvienas pastogėj išrado sau šioki tokį knyburį; tik kur ne kur matyti vyrų pasiraite baido apie arklius su pančiais, brizgilais. O tie piemenėliai—vargdienėliai — jiems nepaguodos nėra — sušlapę, sušliurę čiuzinėjo apie savo bandelę.

Vakarop vėjalis truputį nuščiuvo, lietus praretėjo, nuslinko debesis į rytus; vakaruose, pakraštį debesų raudona saulelė leisdamos atsiveizėjo priešais antrame pakraštį dangaus — aiškus kampas orarykštės pasirodė; ant valandėlės nušvito visi pašaliai. Netrukus saulelė užkrito už miško, orarykštė išgaišo; progydruliais kur ne kur žvaigždėlė spiktelėjo. Piemenėlis subirbino birbynę, bandelės barškaliai ant namų barškėjo.

Sodne medžių šakos nulinkusios varvino vandenį nuo lapų; pukštelėjus vėjui sukrutėjo medžiai ir vanduo nubiro lašais ant smiltinuočių takelių. Sodno gale nuo šiaurės dvi tankios eglinės eilės, tarpe kelias nugrebstytas ir smiltimis išbarstytas, o nuo šiandienykščio lietaus truputį pabliuręs. Gale tos ulyčios tankiame keryne suolelis, o priešais ant stulpelio apskritas akmuo užmautas. Ant to suolelio tankumoje sėdėjo jauna

mergelė ir graudžiai verkė.

• Mėnuo patekėjęs, pasilenkdamas pro debesis žiūrėjo per tarpus šakų, tarytum norėdamas paklausti: „ko tu mažele verki?!...“ Vėjas pukšnodamas stačiai jai į veidą, draikė ant kaktos gelsvus plaukelius, tarytum, norėdamas atvėsinti raudonus skruostelius, užkaitusius nuo rietėjimo ašarų. Krutinė jos kilsavo skausmu ir giliais dukšėjimais; rankeles sunėrusi nuleido į skreitą; ziedras akles, storai ašaruotas įdurė tolyn, tolyn — į žarą; bet ne žvaigždelių tenai spiksančių nematė. Gilmėje jos omenės stovėjo gyvai paveikslas vyriškio sudarios stovylos, su garbinuotais plaukais, ziedrioms akimis, rausvais uostais ir barzdele — apie jį nuoširdžiai mergelė dumojo.

— „Kelintą vakarėlį laukiu čia ligi vėlumo? jo kaip nėra, taip nėra!... Išpradžios visuomet pirmutinis manęs laukė, arba atbėgusi tuojau pajusiu be išokant per tuinus — apsikabinęs karštai prispaus prie širdies, arba atsiklaupęs priešais po vieną pirštelį rankų išbučiuos; o tų žodelių jo meilums!... Niekad neužmiršiu kaip sakė: „Zoselyte, tu mano širdelyte! už viso svieta grožybės gražesnė, už visas brangybes tu man brangesnė, už visas saldības mano širdžiai saldesnė, už visas žvaigždeles ant dangaus skaistesnė; be tavęs negaliu gyvas buti, vienos dieneles neišturėčiau tavęs nematęs, tu mano širdies džiaugsmė! kaip aš tave myliu neišpasakytai ir mylėsiu ant amžiu!... Jeigu aš tau meluočiau, sakė, kad mane toj valandoj perkunija nutrenktų arba kiaura žemė prarytų, tegul gyvas į peklą krisčiau“. Žegnojosi, Dievo vardo šaukė, brostvas bučiavo. Kaip gi ne įtikėti tokioms prisiegoms, kas galėtų ir pamislyti, juog tai gal but melagystė?!...“

Sušnabzdėjo šakos, Zosė, kaip iš miego krustelėjo, apsižvalgė — nėra nieko!... Vel apsi pylusi ašaroms duk savo.

„Dievuliau brangus! kur aš dabar dingsiu, jei jis pames neims manęs?! Lenkiasi dabar ištolo, negaliu nė pasakyti juog kas vakarą čia jo laukiu... Pirmu vienu pažvelgimu, mirktelėjimu susirokašom, o dabar nė žodžių mano ne be supranta... Gal ko pyksta?!... Gal aš kuo jam nusidėjau?!... Bet kam teip reikėtų mane varginti, mano širdelę gildyti? Ar gi negalėtų stačiai

man išrugoti, jei kas ne patinka; ar gi aš jo neklausau?... Užgynė man šokti, į susirinkimus vaikščioti, nedainuoti, pagalios nė šnekėtis su nieku ne leido — visko klausau, kiekvieną užsakymą išpildau, per tai visi pradėjo juoktis, pirštais į mane rodyti... Nežiurėčiau nieko, kad tik jisai mylėtų... Bet nelaimė mano! matau — jo meilėje jau didelę atmainą“....

Mergelei ašaros kaip pupos rietėjo. „Perspėliojo, teisybė, mane ponias ir gspadinė, kad neužsitikėčiau nekokiame vaikiniui; lindo keli jau pirma, pagaliaus ir patsai ponas lindo: kur užpuldamas grobstė, bučiavo, dar ir į ranką nesyki, bet nuo visų laimingai atsikračiau, nes nė vienas ne įsmigo teip giliai į širdį; o Topylis nors nė vienai mergai netinka — visos jį peikia, ir aš pati girdžiu ir matau, juog keikunas ir užsišpyrėlis, dėlto nieko — mano širdelę kaip su retežiu prikaustė prie savęs! Tegul visas svietas šauktų, juog nebus jisai geras pačiai, nežiurėsiu nieko, kad tik imtų; stengčiaus iš visos išgalės nulenkėti, slaugyti, klausyti o mylėti begalo; ir jis mane tada mylės. Nors neturtoose vargčiau, visko netekčiau, bado pasiekčiau, pataikysiu vis nukentėti, jei tik jį mylėti galėčiau...“

Myli — dumojo mergelė — kas man užgis mylėti?! Nor ir pamestų jisai mane, aš galiu jį širdingai mylėti!... Bet kur man reiks dingti pamestai?!... Matušėlė kaip man yra sakiusi „dabokis vaikel! Jei tu kaip pasidarysi nesirodyk man nė ant akies! išizadėsiu tavęs ant amžių!“... Nepriglaus, nepasigailės matušėlė; nė pasiskūsti jai negaliu. Pulčiau prie ponios — ir ta atstatys, tuojaus išgis, sakys: „ko ne klausai manęs?“ kur gi tuomet dingsiu?!... Niekas neveiksiu, niekur globos negausiu, jei bent smertis susimylėjęs greičiau prispėtų“....

Sukliko pelėda ant pat galvos mergelės; baisiai nusigandusi pašoko ir neatsižvelgdama nubėgo namo.

* * *
Siltame prikvėpintame kambaryje, su išmuštomis puikiai sienomis, stovi apskritas poleruotas stalias viduryj blizgančios aslos, apstatytas į ratą minkštomis linguojančiomis kresėmis; ant vidurio stalo lempa šviesi, kaip saulė, nuleista nuo lubų, kybo ant žibančių
(Toliaus bus)

LATVIU TAUTA,

KITA KART IR ŠIANDIEN.

P A R A Š Ė
JONAS ŠLIUPAS, M. D.

Prider su guodone garbavoti ir omenin įsprausti vyrus, kurie savo mislymis, žodžiais, darbais ir spendimais užsipelnę yra garbės minavonę ir padėkavonės ašaras. Tas prider ne vien todėl, kad garbę reikia atiduoti tam, kam garbė priguli, bet tuomi labiau todėl, kad garsingus vyrus garbavoja ir omenin įsidedant, mums patiems pribuna didžiū didžiausias labūjas. Kasdieniškais darbais ir rūpesčiais aprubežiuoti ir nuvalginti, mes prote per daug silpni, širdij per daug atausę ir užsikietinę. Apie garbių vyrų darbus ir žodžius girdėdami, jų drūtą negodų vyriškumą, kantrumą ir širdies šventumą permislinėdami, mes patys nepasijusdami pašviežiname ir padrutiname savo protą, mes tyriname ir valome savo širdį, vaiskiname ir stamantriname savo pobūdį. Garsus darbininkai, mislinčiai ir dainiai yra tai druska, kuri mūsų gyvenimui duoda skonį; jie yra tas gaivus sriautas, tas vėsinantis vėjelis, kurie savo šventomis vilnymis stengtinai stengiasi, idant mūsų kasdieninio darbo ir mislių purvas galutinai nepagestu ir nesuputu. Garbius vyrus labai prider su guodone garbavoti ir omenin įsidedi”.

B r i h v s e m n e k s .

IŽENGA.

Lietuviai šiandien mažai rūpinasi apie gyvatą ir praeitę Latvių, nors tie yra artymi gentainiai mūsų tautos ir nors jų likimas praeitėje ir dabartyje nesųkį su musiškiu vienoks yra buvęs. Istorijos Latvių gyvenimo mes ikšiuolaik neturime.

Norint pažinti Latvių praeitę, reikia daug įrankių, kurių man tikrai mažai prieinami tebuvo. Todėl rankiojau medegą, iš kur galėdamas. Įpatingai Vokiečiai yra daug rašinėję apie Baltijos pakraštį: R u t e n b e r g i s musgadyniška akimi sprendžia apie viduramžius; B r u i n i n g k / (Livlaendische Rueckschau) garbina viduramžinę poniją, vyskupus ir zokono vasalus, lyg anie butu aniolais buvę žmogiškame pavidale; R i c h t e r i s (Die Geschichte der deutschen Ostseeprovinzen) giria atneštą vokiečių kultūrą, lavumą, rūpestingumą, nors Latviams vokiečių kultūros neteko nei paragauti; T r a n s c h e (Der Gutsherr und Bauer im 17 and 18 Jahrhundert) užsiuola ant kn. Jannaus ir d-ro G. Merklio už paplatinimą liberališkų idėjų jų amžiuje. Apie baudžiavų gadynę aiškiai pasakoja K e l c h ' o Vidžiamio istorija, R y s o v o chronika ir Eckhardt'o „Livland im 18. Jahrhundert“. Taipogi pačių Latvių literatura šiandien yra dideliu šaltiniu dėl istorijos Latvijos: F r . W e i n b e r g i o „Is Latweeschu-Leischu wehstures“, W . O l a w o ir kitų encyklopediškas raštas „Latviu tauta“, A . A l l u n a n o „Eevhrojami Latveeschi“, Latvių K o n v e r s a z i j a s v a h r d n i z a“, „R a k s t u k r a j u m s“, išleidžiamas per Rigas Latveeschu Beedribas Zinibu Komisiją ir tt.

Zinoma, mano veikalas yra trumpas ir paviršutiniškas; todėl gal jis paragins tuos, kurie arčiau šaltinių gyvena, idant pabandytu įsigilinti į Latvių lietą ir tokiu būdu perstatytu

mums Latvių gyvatą gaiviai, teisiai ir sumaniai, kas bene prisidėtu prie suartinimo Latvių su Lietuviais, iš ko didoka nau-
da dvasiška bei polytiška galėtu išeiti abipusiai.

I.

Baltija senovėje.

Senovėje Baltija, regis, buvo apdengta begaliniais, veik nepereinamais miškais ir nepermatomomis pelkėmis; tik kur-
ne-kur ant eikštės galėjo apsigyventi žmonės, nors pirmieji gyventojai bus daug imtynių turėjo su meškomis ir vilkais. Pirmieji gyventojai turėjo buti medžiotojais ir žvejais, kurie, ažuot geležies, naudodavosi iš akmeninių įrankių (kirvių, peilių ir t.t.). Žiaurumas klimato, ankstybos rudens šalnos, daugumas pelkių ir girių, jokiū būdu negalėjo guosti žiamdarbystą. Žmonės, apsigyvenę jau tai paupiuose, jau tai pajuryje, skudrinte skudrinami buvo sėstis į valtį ir laivus ir jieškoti sav laimės bei lobių svetur.

Bet ir svetimų šalių pirkliai ar grobikai, nuo senų senovės, zinojo kelią prie Baltijos pajurių, nes čion randamas gentaras buvo per senovės kulturiškas tautas labiau branginamas už auksą. Tai-gi senovės Baltijos istorija angštai mezgasi su pirklyba gentaru. Iš vakarų Europos čion-link vedė jurių kelias, zinomas ne visiems pirkliams, ir ne visoms tautoms prieinamas dėl tuometinių sunkenybių jureivystės. Todėl Graikai jau senovėje, bejieškodami, buvo suradę lengvesnį kelią į gentaro žemę, leidamiesi iš Juodosios marės Dniepru augštyn ir per Dauguvą iki Baltijos jurei. Vėliaus tuomi keliu neretai keliaudavo skandinavai į Juodąją marę, nors jie zinojo dar kitą, rytų kelią, nuo Suomijos marės užuolankos per Nėvą, Ladogos azerą, Volekovą, azerą Ilmen, augštyn Lovatos upe, kur keliai skyrėsi: vienasėjo linkon Dniepro, o kitas Volgos upe iki Kaspijos marei, iš kur pirkliai galėjo pasiekti Baktriją, Persiją, o gal ir Indiją.

Bet ir sausu keliu senovės tautos mėgino pakliuti į Baltijos pajurį. Graikai, kaip vėliaus Romėnai, daug syk keliavo iš Norikos (Bavarijos) Dunojumi iki Viennai, pokam kreipėsi per Marchą į Bohemiją ir Moraviją, iš kur per Sileziją ir Poznaniją pasiekti galėjo Baltijos jure. Tai-gi senovės tautos, kurios paminėtais keliais bandė į Pabaltiją nukakti, palikusios yra tulas, nors neretai pasakiškas, žinias apie Latviū bei Lietuvių šiadykštę tėvynę.

II.

Phoiniku bei Graiku žinios apie Pabaltijos gyventojus.

Jau senovės Phoinikai buvo apsipazinę su gentaru, nors nežinia, ar jie patys yra sujieškoti įstengę gentaro žemę; bet galimu yra daigtu, kad tie drąsus jureiviai iš Airijos ir Anglijos nebus pasibijoję toliaus į rytus leistiesi iki Baltijos pajuriui. Sugrižę namon, idant ant teip pelningų kelionių nepakurstyti kitų laivininkų, jie gal-but platino melagingas žinias apie užėitas žiames, pasakodami apie pavojus ir sunkenybes, su kokiomis ten pareina kautiesi.

Graikai, jau apie 1000 m. pirm Kristaus gimimo, mokėjo branginti Baltijos sakus, kuriems jie davė vardą — elektron. Vėliaus, 5-tame šimtetyje pirm Kr., istorikas Herodotas moka jau pasakoti apie Eridano upę, pas kurią randamas esąs gentaras. Ta Eridano upė, rodosi, yra Dauguva, nuo kurios į šiaurę ir į rytus — anot Herodoto — gyveno Melanchlainai

(juodašvarkiai), gal Igaunių pratėviai, kurie po šiai dienai tebėgsta juodas drapanas.

Truputį vėliaus, tulas Massilijos pirklys, vardu Pytheas, keliavo jure į šiaurę (aplink 320 m. pirm Kr.). Pytheas, primena dviejų tautų vardus — Ostii ir Gutones, kurie daug šimtmečių vėliaus randami yra Baltijos pakraščiuose; apart to, Pytheas pasakoja, kad toj šaltoje žiemės juostoje žmonės nežiną daržovių, mažai teturi veislių naminių gyvulių, kad jie užsilaiką vikiais ir kitais augalais, šaknymis bei žolėmis. Kas turis medaus ir javų, tas darąs gėrimą, tur-but midų ir alų. Javus jie kulią didelėse rijose, kur juos suvežą, idant lytus neišmarkytų.

Pytheas taip-gi pasakoja apie Abalo salą, kuri esanti vieną kelionės dieną at-tu nuo Metonomo pakraščio. Čion tai esanti svarbiausioji vieta dėl radimo gentaro, nes jurė tiek jo išskalaujanti, kad salos gyventojai kureną jį ažuot malkų ir tiktai iš dalies parduodą savo kaimynams Teutonams. Apart Abalo salos, Pytheas pamini dar daug kitų, bet ipačiai Basilijos salą, iki kuriai reikią per tris dienas keliauti nuo pakraščio.

Mūsų dienų raštininkai spėlioja, kad Abalo sala esanti Samijos šiaurė Prusijos pakraštyje, ir kad Basilija, jieskoma toliaus į šiaurę, esanti Sahmsalė. Pytheo gadynėje Graikai, po vada Aleksandro Makedoniečio, buvo įgyję plačią valstiją, taip juog jų kalba ir kultura buvo pasiplatinusi visuose svieto kraštuose. Todėl nebus stebėtina, jei Graikų pirkliai, pasinaudodami iš Pytheo aprašymų, bus nukakę visais minėtais augščiaus keliais į gentaro žiamę ir gal ten pirklybos krautuves įrengę, nes kaip kur šiandien randami yra Graikų bronziniai dalykai ir monėtos, ipatingai iš gadynės po Aleksandro mirties. Taip šiandien iškasa Graikų liekanas pas Aiskraklio Peterupe, Dreimano mužėje ir Sahmsalėje, ir tos visos vietos guli prie rytų kelio, kurs nuo Dauguvos ištakos grežiasi į šiaurę pakraščiais Rygos marės užuolankos iki Salazės ištakai, o nuo čia jurėmis į Sahmsalę. Graikų pirklyba su Baltijos pajurėm traukėsi keletą šimtų metų, iki Graikams patekus į Romėnų rankas toji pirklyba susimąžino, pakol patys Romėnai jos neatnaufino, užimdami vietą Graikų svieto pirklystėje.

III.

Romėnų prietikiai su Baltija.

(100 m. pirm Kr. — 350 m. po Kr.).

Romėnai, turėdami daug triuso, su naujai užkariautomis tautomis, iš pradžių mažai rūpinosi apie Baltijos pakraščius. Caesario karės su Gallais, Britanais ir Germanais jau Romėnus gerokai supažindino su šiaurės žiamėmis. Tos pažintys labiaus pasididino tolesnėmis karėmis su Germanais Augusto ir Tiberiaus laikuose, kur Romėnų valdžia paplito iki Šaurinių jurių. Neronui viešpataujant, aplink 60 m. po Kr., jau randame tulą Romėnų karžygį senuoju Graikų sausziamio keliu nuo Viennos per Moraviją traukiant į gentaro pajurį, kur jis taip-gi susivokęs milžinišką daugumą jieskomo lobio, taip juog Romoje galima buvo eikvoti gentarą.

Truputį vėliaus Plinius pats apkeliavo šiaurinę Vokietiją, tyrinėdamas žmonių papročius ir kulturą; tas raštininkas paantina Pytheo žinias apie Baltijos kraštus, bet tēmytina yra, kad jis Baltijos jurę vadina „gudų jure“, Niamunui duo-

da vardą „Guttala“ (mažu gudų upė), tai-gi jis randa Pytheo minėtus Gutonus ar Gudus toj pačioje vietoje pas Vistulą ir Niamoną. Šiuos gudus Plinius, drauge su Kariniais (rasi Kuršiai!), priskaito prie Vandilių ar Vandalų plačios tautos, gyvenusios į pietus ir gal-but į rytus Baltijos jurės.

Iš šiaurinės Gallijos bei Vokietijos Romėnams nesunku buvo, sėdus ant laivų, pakliuti į Baltijos pakraščius marės keliais, taip juog laivininkų žinios galėjo patekti į Romą, kur gerokai pažinojo Baltijos jurę su jos salomis, pakraščiais ir gyventojais. Už tai nėra stebėtina, jei Tacitus, aplink 100 m. po Kr. g., paduoda trumpas žinias apie Žuvėdus (Suevi) ir kitas tautas, gyvenusias pakraščiuose Baltijos jurės. Ten, kur — anot Pytheo — gyveno gudai, Tacitus, randa begyvenančius Aistus (Pytheo Ostii), rasi „rytiečius“. Pagal apdarą ir papročius, anot Tacito, Aistai prilygstą Žuvėdams, bet kalboje jie arčiaus stovį Keltams negu Germanams. Tie Aistai taip-gi javus auginą rupestingiaus negu slinkiaujantieji germanai, bet geležį jie retai vartoją, daugiausiai-gi kurielius; ipatingai jie renką pajuriuose gentarą, kurį jie vadina „glæsum“, o kurį parduodami kaimynams jie, su nuosteba, gauną brangią prekę. Į šiaurę nuo Aistų Tacitus aprašinėja laukinias Finų (Suomių) tautas, buisiai skurdžiai gyvenančias, taip juog jos nei velyjimo neturinčios ko geresnio.

Nors po Tacito gadynės mes nerandame jokių aiškių žinių apie gentaro žiamę, tačiau Romėnų pirkliams matomai stengėsi įsteigti naujas pirklybos stotes, pereidami nuo Sahmsalės, ant sausziamio Kapsėhtas mužę, artymais Liepojaus, ir pas Klaipėdą, kur randami yra Romėnų piningai ir kitos liekanos, iš ko matoma yra, kad čion jie, rasi gintuvėse, galėjo ilgokai išsilaikyti; liekanos Romėnų taip-gi randasi einant augštyr Lielupės (Mušos) iki Mešotnei ir Bornsmindei, artymais Bauskės. Šitų pirklių žinias užžymėjęs yra, baigiantės antram šimtmečiui, Ptolemajos, kurs aprašinėjo anuomet pažįstamas žiames.

Tas Ptolemajos žino, kad Gudai gyvenę esą po Vistulos dešinei pusei. Į šiaur-ryčius nuo jų randame tautą Venedų įsispraudusių tarp Gudų ir Finų ir įėjusių taip kiltą vietą, juog Ptolemajos net jurę, nuo ištakos Vistulos iki Kuršui, vadina Venedų jure¹⁾. Bet dar mums svaresni yra per Ptolemajų paminėti Sudėnai ir Galindai, kurių buveinė buvo į pietus nuo Venedų žiamės, o kurius viduramžiuose dar randa-me Sudavijoje ir Galindijoje. Matomai Galindai stovi artymame samazgyje su Žiamgaliais ir Letgaliais. Tai-gi matome juog Lietuv. Latvių tauta jau antrame šimtmečyje mito artymais Baltijos jurės. Su Ptolemaju baigiasi šiek-tiek patikrintos Romėnų žinios apie Pabaltiją, nors pirklybos saitai traukėsi yra ir toliaus su gentaro žiamė, kas matyti iš rastų piningų iš trečio šimtmečio po g. Kr. Bet jau toliaus Romėnų spēkos ima griuti, ir barbarai ėmė mėginti nusikratyti nuo Romėnų smagaus jungo. Nors šiaurės tautos tapė nesykį paveiktos, ką rodo atmintiniai piningai ciesoriaus Gallaus.

1) Indrikis Latvys, 13 šimtmečyje, pamini tulą Venedų ar Ventinių tautą gyvenusią Kurše palei Ventą, bet vėliaus iš ten išvyta, išsidanginusi į Vidžianį, Zehsių apgabaliu, kur ji galutinai susilatvinusi. Tai gal tie Venedai buvo Latvių gente?!

(Toliaus bus.)

Jau atspausa

„Iš ko kyla melai ir visokios skriaudos žmonijoje“ ir gaunama pas kun. V. Dembski, 421 Penn Ave. Scranton, Pa. Knyga turi 171 puslapį didelio aszmainio (8vo) ir kassztūja 75 ct., su prisiuntimu 80 ct.

SEIMAS! SEIMAS!

Susivienijimo lietuvių Amerikoje Seimas atsibus, kaip pernai XII Seimas nutarė: Waterburije, Conn. dienoje 3, 4 ir 5 Spalnio arba Octoberio 1899 m.

Todėl Waterburio vyrai su szirdingu dziaugsmu rengia eilias ovacijų, idant akyse svetimtazuczių ir lietuviszkų sziksznių galėtų pasirodyti civilizavotais žmonėmis. Kaip tai:

1. Salė parengta dėl Seimo „Concordia Hall“, No. 305 ant gatvės Bank, per vieną bloką nū dypo (vagzalo).

2. Užsteliūti gražiausi ir pigiausi hoteliai dėl nakvynės delegatams.

3. Pasamdyta geriausia Siaustinyčia po vardu „Polis, Theatre“ dėl teatro, kuriam bus perstatymas Tragedijos kuning. Keistuczio.

4. Lietuviszkas benas atvažiūs iš sostapylės, tėvynės garsingo Vilniaus miesto, meliai rėsz lietuviszkus marszus gailėnos ir ramybės.

5. Savaziūs iš visos Naujos Anglijos lietuviszkos draugystės su smarkiai reziancziais benais prie nżimo litaurų ir bubnų.

6. Atsibus iszkilmingiausia paroda, kokios iki sziol lietuviiai nematė, kaipo zenklas liūsybės, zenklas iszsilūsavimio išz maskoliszkų panczių ant laimingos žemės a. a. Jurgio Washingtoao.

1. vakarą 3 Spalio paroda.
2. „ 4 „ Teatras.
3. „ 5 „ Baliūs.

Pajieszkojimai.

Asz Kazimieras Rimeidis pajieszkau Jono Butkaus, kaimo Alejų, Raseinių parapijos ir pavieto, Kauno gubernijos. 1898 mētūse jis gyveno Locust Valley, N. Y.

Teip-gi pajieszkau Petrą Szalaszewiczzių, išz Suvalkų gub. 1898 m. jis gyveno Pennsylvanyjoi, Mandizville (ar ne Minersville?), dabar nežinau kur gyvena. Ir pajieszkau Juliaus Szarockio išz kaimo Vailabų, Viduklės par., Raseinių pav. Kauno gub. Teip-gi pajieszkau ir Antano Butkaus išz kaimo Klystrubių, Viduklės par., Raseinių pavieto, Simano Virszilo, išz dvaro Tambuczių, Nemakszezių par., Raseinių pav., Vinco ir Stanislavo Venckaus išz Paazerių dvaro, Raseinių pav. teip-gi ir visos giminės Venckų. Jeigu kas išz tautiecių apie jūs žinotų, arba jie patys, teiksis su teikti mą žinę, nes prie jų visų turiu svarbių reikalų. Mano adresas:

Kazys Rimeidis
Box 268 Gilbertville, Mass.

Pajieszkau savo brolio Motiejiaus Jonaiczio išz kaimo Kumezių, valseziaus Padovinio, pavieto Kalvarijos, gub. Suvalkų; bus 4 mėnesiai kaip atkeliavo Amerikon ir buvo Broad Brook, Conn. Jeigu kas apie jį žinotų, arba jis pats, teiksis suteikti mą žinę ant szio adreso:

Jos. Jonaitis
Box 45 Madison, Ill.

Naujos knygos.

„Vienybės“ redakcijoi gaunamos szios naujos knygos.

Stella, viskas ir visur stebūklai, ant dangaus ir žemės. Apysaka K. Flamarijono -15

Dailydė arba patarmės stalioriams su 120 paveikslų -30

Mūsų pasakos -10

Dainų skrynelė -15

Kaip atsiginti nū koleros -10

Abecėla paraszta Dr. J.

Saliupo -25

Obr siteliai, vaizdelis išz gyvenimo maskoliszkų urėdnicų Lietuvoje -20

Grazi vaikų knygelė -10

Statistika lietuviszkų knygu atspausių Prūsise nū 1863 metų iki pabaigai 1896 m. ir atsiszaukimas į apszviestą svieta delei persekiojimų per caro valdžią -25

Programas Lietuviszkos Social-Demokratiskos partijos -5

Latvių Žemės Žemlapis -35

Pirmutinė užeiga dėl Lietuvių pas Stasi Bagdoną.

Arielkų visekių, alaus labai gardsaus, gero vyno, cigarų ir t. t. Ne praek pro savą brolau! atsilankyk nors sykutį!

E. Main ulyczios po No 204 Plymouth, Pa.

ADRESAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINIŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DRAUGYSTĖS.

Prezidentas—T. Astramskas
P. O. Box 200, Minersville, Pa.

Kasierius—Ig. J. Grieszius,
898 Bank st., Waterbury, Conn.

Sekretorius—M. J. Damijonaitis,
65 N. Leonard str. Waterbury, Conn.

DYKAI!

Del ligoniu reikalaujant pagalbos. Kas norite trumpam laike sveikatos, nū visokių ligų, dielėlių ar tai mažų, meldziame atsiszaukti į mūsų kompaniją garsingų Karaliauceziaus D-rų rodų ir gydūlių, kur randasi daugybė D-rų išz Europos ir Amerikos dėl darymo rodų. Siuncziamė gydymas pagal geriausius Receptus į visus krasztus, kas tiktai pareikalauja. Nerėkia turēt gėdos pasiklaust rodos apie slėpemas ligas. Mes siuncziamė sziais minėtas garsingas gydūles

DYKAI: nū skaudėjimo galvos, gumbo, drugio, skaudėjimo dantų, o skaudėjimas į 3 minutes nustėja ant visados. Tikt meldziam ant kožnų minėtu gydūlių prisist už 20 centų markėmis dėl prisiuntimo, o gausit per pacztą dykai. Szita proga tikt dėl lietuvių yra: Mes velijam pasiskubiūt dabar ir siuncziam dykai visiems dėl persitikrinimo. Toji proga mūsų geriausių gydūlių suvis bus trumpa. Apie plaukų sudrutinimą galit pasiklaust rodos, o mes užganėdysim ir ant plikų galvų ataugysim naujus plaukus, vietoj iszpūlusių, jeigu ne sepas ir išz pamilijos ne yra plikas, bė abejonės yra pagalba. Ne vilkinkit, bet raszykit. Adressas:

The J. M. BRUNDA & CO.,
Box 2361, New York City.

Lietuviu užeiga.

Geriausio užeiga dėl lietuvių išz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymas, kaipo tai: Alų, Arielką, Likiera, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigų į visas dalis svieta. Pardūdu laivakortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszką rodą.

Todėl nepamirszkit jog mano HOTELIS po No 1837 Main Ave. Providence, SCRANTON, PA.

Petras Lipavyczia.

„LIETUVA“

Nedėl nis laikrasztis iszovina kas pėtnyczia Chicagoje ir padūda žmonėms svarbiauses ir teisingiauses žines išz Amerikos, Lietuvos ir viso svieta. „Lietuvoje“ talpinasi apraszimas „Lietuvių Prateviai Mažoje Azijoje nū senovės iki jie pateko po valdžią Persų“ naudingiausias ant svieta knygos „Lietuva“ padūda naujausias politiszkas žines, tai yra, apie krutėjimą žmonių visūse krasztūs svieta, visose vieszpatystėse, apie jų darbus, uzdarbius, naujausias iszradimus (iszmislus) ir t. t.

Kas „Lietuvą“ skaito dasizinos apie viską, kas tik svieta darosi, apszvies ir iszmoks žmoniszškai pasielgti.

„Lietuva“ kasztūja ant metų \$200, ant pusės metų \$100. Pinigai tur but užmokėti išz virszaus.

Uzsiraszdamy ir pinigų siusdami adresūkite teip:

A. Olszewskis
Sub-Sta 60 CHICAGO, ILL.

DR. F. J. KALLMERTEN.
Specialistas chroniszkių ir nerviszkių ligų.

Gydo visokias užsl sonėjusias ligas kaipo tai: Trozskūlį, spazmą, paralyzių, dusulį, pavandenavimą, romatizmą, skaudėjimą galvos, ausų, akių, ir nosies, ligas skilvio, gerkles, krūtinės, iszėjimą žarnų, drugų, iszmėtymus ant galvos ir scuros gumbą, sustojimą t. kėlimų, kraujo tokėjimą, mėnosinės tokėjimą, novalsingumą,

skausmus po gimdytū, pulliavimus, ronas, atslėrimus, ant kuno, rožę, žarnų ligas, skaudėjimą strėnų ir krūtines, plauti, nervų skaudėjimą, uždegimą žarnų iszputimus, niežėjimą, uždegimą smecenių, iszburkimą paslės ligas, vėžį, diegli, akmens ligą, uždžiūvimą, nusilpnėjimą kojų, džiūvą, žarnų inkstų ligas, karsztligę, niežus, iszborimus, kirmėles, doderivines ir t. t.

GYDO MOTERIS, VAIKUS ir VYRUS
Jeigu sorgi ir nustoję esit vilties iszgyti, kreipkis tujuas pas daktarą Kallmerteną ant rodos, Dr. Kallmertenas iszgydė tukstanzcius žmonių, kurie ligat sirgo ir nū kitų daktarų negalėjo pasgelbėti ir iszsigydyti. Tie žmonės visur garcina vardą D-ro Kallmerten'o ir pažįstamiems jį rodyta. Kreipkitės pas D-rą Kallmerteną tai jus iszgydys.

LIGAS USZIKRECZIAMAS abejos lyties (ar tai nū kitų gantas a. b. nū gimdytojų pacinaczias) gydo pasiekimingat ir greitai. Nerai sia gėdytia, tiktai gydytis, nes neatbojimas atveda pliktas pasekmes ant ateitės.

NORS LIGA BUTU NEISZGYDOMA, RASZYK pas DR. KALLMERTEN, APRASZYK GERAI SILPNUMA, PADŪK LYTI (ar vyras ar moterisz zė), amžį, szvarumą ir temperamentą ligonio. Idėk į gromatą 2 centing markę, paraszkyk savo pavardę ir adresą aiszskiai, o gausi per laiszką RODĄ DOVANA! ir tikrą nū noną Daktaro ar ligą y. a. iszgydoma ar na.

Nevilkyk, bet raszyk tujuas. Adressas:
DR F. J. KALLMERTEN.
TOLEDO, OHIO.